

**GREEN
DEAL**

013.
DUURZAME
ZORG

Green Deal

013 DUURZAME ZORG

Voortgangsrapport 2024

Vlaamse
overheid

GREENDEALS.BE

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever

Karine Moykens
Secretaris-generaal
Departement Zorg
Simon Bolivarlaan 17, 1000 Brussel
www.departementzorg.be

Samenstelling

Afdeling Beleidscoördinatie

Depotnummer

D/2025/3241/219

INHOUD

Samenvatting.....	4
Algemene informatie over de Green Deal Duurzame Zorg.....	5
1. Doelen.....	5
2. Structuur & governance.....	6
3. Deelnemers	9
Activiteiten.....	13
1. Overkoepelend.....	13
2. Natuur en Gezondheid.....	13
3. Klimaat en infrastructuur	14
4. Materialen en afval.....	14
5. Geneesmiddelen in Water	15
6. Activiteiten tijdens opstartperiode	15
Impact	16
Resultaten 1ste voortgangsrapportage.....	16

Samenvatting

In dit voortgangsrapport wordt een stand van zaken opgemaakt voor het jaar 2024, inclusief enkele evoluties gedurende de opstartperiode in 2023.

Volgende ontwikkelingen tijdens 2024 komen onder meer aan bod:

- Bepaling van de vuurtorens als tastbare resultaten op het einde van de Green Deal (GD)
- Opstart van een intern lerend netwerk 'Circulair aankopen in de zorgsector'
- Uitwerking van een eigen aanpak per thema
- Uitbouw van overkoepelende communicatiekanalen
- Resultaten van de eerste voortgangsrapportage voor de acties van de deelnemers

Algemene informatie over de Green Deal Duurzame Zorg

De zorg (= gezondheids- en welzijnszorg) sector vangt mee de fysieke, mentale en sociale gevolgen van de klimaatveranderingen en een vervuilde leefomgeving op. Terzelfdertijd draagt deze sector ook zelf bij aan deze problemen. Met deze Green Deal willen we de **dynamiek rond duurzaamheid aanzwengelen binnen de zorgsector**, en dit door samen op korte termijn werk te maken van concrete acties, gefaciliteerd door samenwerking én kennis- en ervaringsuitwisseling.

De Green Deal Duurzame Zorg (GDDZ) startte op 15 maart 2023 en loopt op vrijwillige basis tot eind 2026. Het is **een lerend netwerk in functie van bewustwording, kruisbestuiving, samenwerking en het creëren van een sneeuwbaaleffect**.

1. Doelen

In het kader van deze Green Deal (GD) zijn er vijf overkoepelende doelstellingen geformuleerd:

- Verduurzamen van de zorgsector
= de transitie naar duurzame zorg versnellen is de hoofddoelstelling van deze GD
- Promoten van 'One Health' principe
- Opzetten van een lerend netwerk
- Verhogen van de kennis over duurzame zorg (incl. welzijn)
- Coherent en afgestemd beleid ontwikkelen die verduurzaming in de zorgsector faciliteert.

Stand van zaken in 2024

Om na afloop van deze Green Deal **duurzame zorg blijvend te stimuleren** zijn er ondersteunende instrumenten nodig. Hiervoor werd in de loop van 2024 '**vuurtorens**' bepaald. Dit zijn gewenste, concreet op te leveren resultaten, tools en/of producten tegen het einde van de Green Deal.

Deze specifieke doelstellingen geven richting (zoals een vuurtoren doet) aan de inspanningen binnen het lerend netwerk **met als doel hefboomen te creëren om duurzame zorg structureel te verankeren**. Dit zijn dan ook tastbare resultaten waar onze Green Deal naartoe werkt.

De gekozen vuurtorens, zowel overkoepelend als per thema, staan beschreven in het publiek document [Vuurtorens](#).

2. Structuur & governance

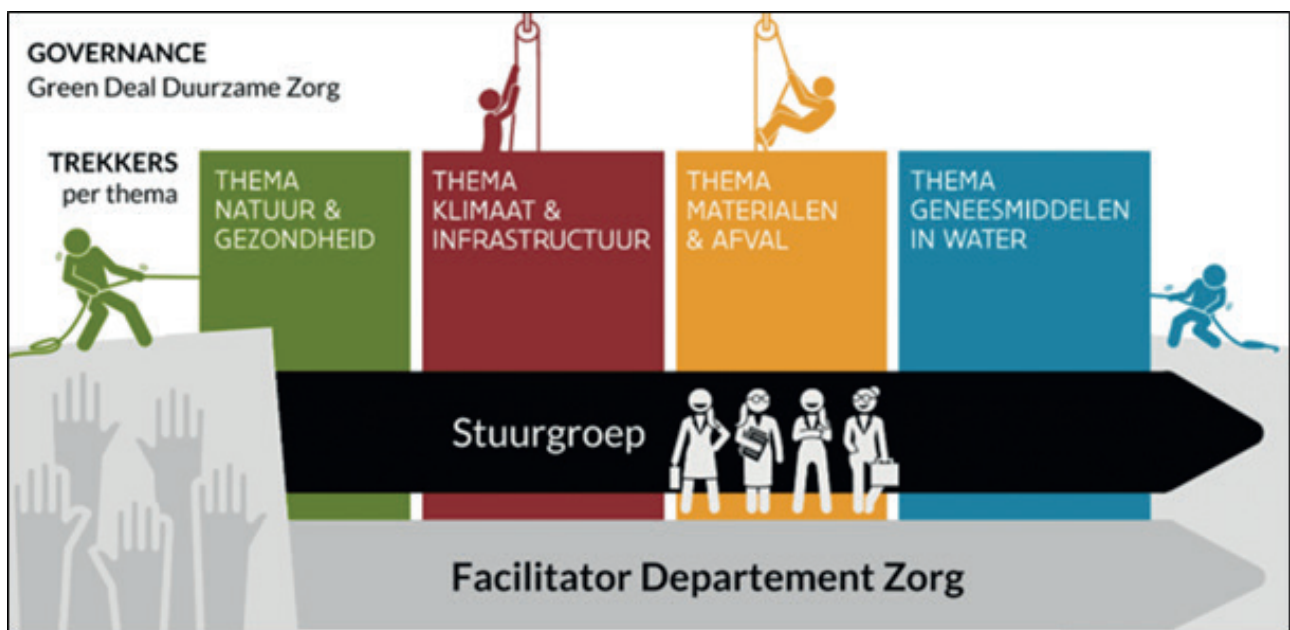
De inhoud en werking van de GDDZ is gestructureerd aan de hand van **vier thema's**:

- Natuur en gezondheid
- Klimaat en infrastructuur
- Materialen en afval
- Geneesmiddelen in water

Een beschrijving van de verschillende thema's, en de bijhorende doelstellingen en acties, is te vinden in onze [inspiratietekst](#). Deze menukaart aan acties is opgesteld tijdens een participatief voortraject en bevat **83 mogelijke acties** waaruit een deelnemer voor zijn engagement kan kiezen.

Om deel uit te maken van de Green Deal dienen minimaal 2 acties gekozen te worden (inspanningsverbintenis) en de invulling aangegeven te worden in het eigen engagementsformulier. Alle 83 acties werden gekozen.

In de figuur hieronder (figuur 1) wordt de governance van de GDDZ visueel weergegeven.

Figuur 1. Governance van de Green Deal Duurzame Zorg.

Stand van zaken in 2024

De resultaten van deze Green Deal situeren zich op **3 niveaus**:

- De realisatiegraad van de door de deelnemers zelf gekozen en zelf uit te voeren duurzame acties (zie hoofdstuk Impact);
- De activiteiten binnen het lerend netwerk, i.c. de binnen de 4 thema's of overkoepelend georganiseerde activiteiten die als doel hebben de deelnemers te inspireren, kennis en handvaten te bieden, samenwerkingen aan te gaan, enz. (zie hoofdstuk Activiteiten);
- De realisatie van de door de thematrekkers en stuurgroepleden bepaalde 'vuurtorens' (zie onderdeel Doelen hierboven).

De **Stuurgroep**, als overkoepelend opvolg – en beslissingsorgaan, komt 4 keren per jaar live samen. Voor de werking van de stuurgroep werd eind 2023 samen een afsprakenplan bepaald en een voorzitter (= de vertegenwoordiger van Zorgnet Icuro) aangeduid.

Met het Departement Zorg als **facilitator** werden volgende zaken gerealiseerd tegen eind 2024:

- De uitbouw van **overkoepelende communicatiekanalen**, waaronder
 - » de verbindingswebsite www.greendealduurzamezorg.be
 - » een sharepoint voor de stuurgroepleden en thema trekkers
 - » overkoepelende nieuwsbrieven (na elke stuurgroep) en nieuwsflitsen;
- Het inbouwen van **terugkoppelingsmogelijkheden door de deelnemers**, o.a. aan de hand van
 - » 'Deelnemers aan het woord' in de nieuwsbrief
 - » 'Leerlessen van deelnemers in de kijker' op de startpagina van de website
 - » het gebruik van een feedbackformulier ([Formulier Hoe is't](#)) voor het capteren van leerlessen en (beleid)signalen;
- De organisatie van **overkoepelende live events** (zie hoofdstuk Activiteiten – overkoepelend);
- De uitbouw van een monitoringsysteem voor **voortgangsrapportage** (zie hoofdstuk Impact);
- **Optimalisatie van de interne werking**, o.a. via
 - » organisatie van een apart periodiek trekkersoverleg. In 2024 ging deze door op 7 oktober met als hoofdfocus de vastlegging van thema-vuurtorens;
 - » aanduiding van een 'hoofdtrekker' per thema als SPOC voor het thema;
 - » inbouwen van periodieke 1-1 terugkoppeling tussen de facilitator en SPOC voor het thema;
- **Connecteren met parallelle initiatieven**, o.a. de Nederlandse Green Deal Duurzame Zorg

en NEHAP werking;

- Opstart **lerend netwerk ‘Circulair aankopen in de zorgsector’**, gecoördineerd door Vlaanderen Circulair, als transversaal onderwerp over de thema's heen;
- Organisatie van **overkoepelende activiteiten**, naast de live bijeenkomsten, op basis van noden én aanwezige capaciteit (bv. een webinar rond regelgeving die begin 2025 plaatsvond);
- Focus leggen in de breedheid van het thema door de keuze van **vuurtorens** (zie onderdeel Doelen).

Per thema nemen een aantal organisaties een bijkomend engagement op als **thema trekkers**. Deze kerngroep per thema organiseert, op basis van de behoeften, activiteiten ter ondersteuning van de acties van de deelnemers. Per thema bepaalt deze kerngroep zelf hoe ze de werking binnen hun thema concreet aanpakken. Hiernaast werken deze trekkers, samen met andere GDDZ deelnemers, richting hun zelfgekozen vuurtorens (zie doelen).

In 2024 werden volgende ontwikkelingen op het vlak van themawerking doorgevoerd:

- Het uitsturen van **thematische nieuwsbrieven**, gericht naar deelnemers die een actie uit het thema aangeduid hebben;
- Opstart van **werkgroepen rond specifieke vuurtorens**;
- **Verdere opsplitsing van de werking binnen twee thema's:**

- » **Natuur en Gezondheid**

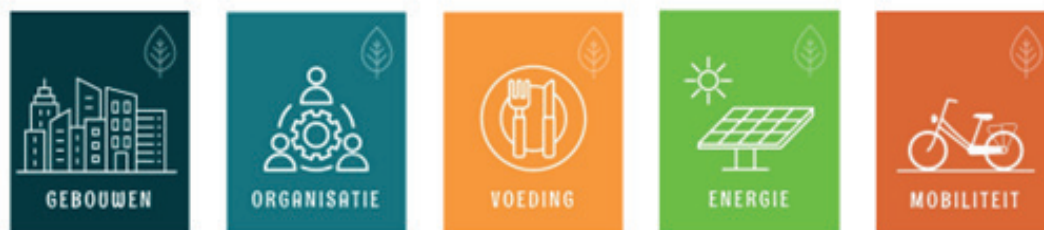
In 2024 werden vier CoP's (Communities of Practice) opgestart:

- * CoP Biodiversiteit & gezondheid
- * CoP Biofilie & gezondheid (overlappend met thema Klimaat en infrastructuur)
- * CoP Natuur op voorschrift
- * CoP Therapeutische tuinen & tuintherapie

Deze CoP's bestaan uit deelnemers van het thema Natuur en gezondheid, aangevuld met experts. Ze bieden ondersteuning door het delen van kennis in functie van de noden binnen de zorgsector.

- » **Klimaat en infrastructuur**

Met als startpunt de eerste ontmoetingsdag binnen dit thema (november 2023) werd de werking gefocust aan de hand van tien KI (= Klimaat en infrastructuur) teams. Deze zelfsturende teams zorgen voor samenwerking, uitwisseling van ervaringen, ideeën en kennis binnen de verschillende subthema's (zie Figuur 2).

Figuur 2. Subthema's onder het thema Klimaat en infrastructuur

Eind 2024 zijn volgende KI teams nog actief aan de slag met de organisatie van activiteiten en/of het werken richting vuurtorens:

- * KI team Energie (= fusie van KI-team Energiebesparende maatregelen en KI-team Hernieuwbare energie)
- * KI team Mobiliteit
- * KI team Voeding
- * KI team Veranderingsgericht bouwen en multifunctionaliteit
- * KI team Lange Termijn vastgoedplan
- * KI team Actieplan duurzaam ondernemen
- * KI team Gedragsverandering door sensibilisering
- * KI team Connectie groen met de binnenomgeving
-> Dit KI team is de actieve COP 'Biofilie & gezondheid' geworden, gezien de overlap met het thema Natuur en gezondheid

3. Deelnemers

Deze Green Deal startte op 15 maart 2023 (=Kick-off event) met 146 deelnemende organisaties. Intussen is dit participatief project aangegroeid tot **227 deelnemers**. De actuele lijst is terug te vinden op de [website](#).

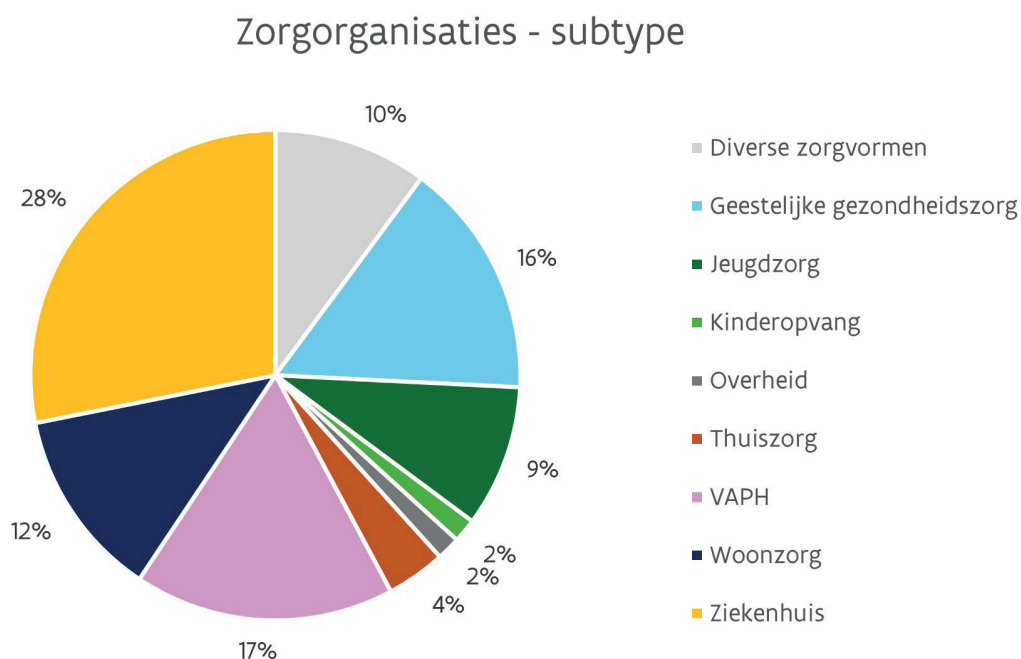
Deze diverse groep (zie Figuur 3) omvat gezondheid- en welzijnsorganisaties (= 'zorgorganisaties'), bedrijven, kennisinstellingen, koepelorganisaties en overheidsinstanties. Deze transversale betrokkenheid is belangrijk om de noodzakelijke expertise, opportuniteiten en inzichten samen te brengen. De grote meerderheid van deelnemers komt uit de zorgsector.

Figuur 3. Deelnemers van de Green Deal Duurzame Zorg.

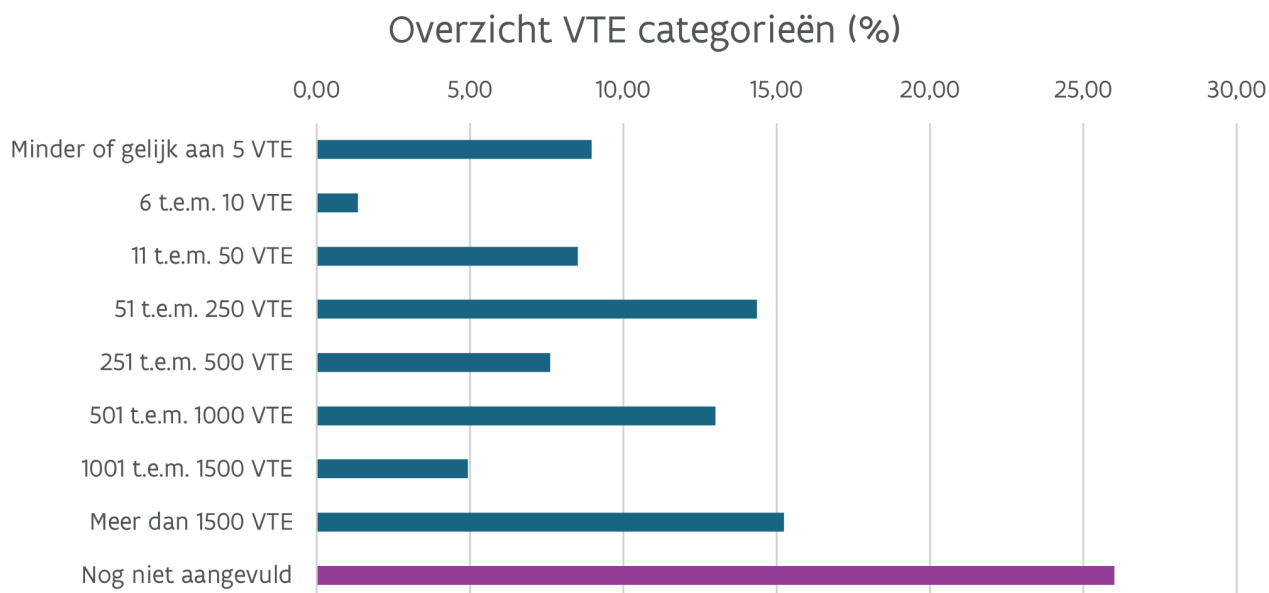
Opmerking: Gezien sommige deelnemers zich identificeren met meerdere categorieën wijkt het totale opgetelde aantal af van het totaal aantal deelnemers.

Als we even inzoomen op de deelnemersgroep uit de zorgsector valt de grote diversiteit aan soort organisaties op (zie Figuur 4). Ziekenhuizen maken een groot deel uit van het deelnemersveld, maar ook de andere actoren uit de sector zijn vertegenwoordigd.

Figuur 4. Overzicht van het deelnemersveld uit de zorgsector, gestructureerd aan de hand van subtypes.

Om een beter beeld te krijgen over de groottes van deelnemende organisaties werd het aantal medewerkers, uitgedrukt in voltijdse equivalenten (VTE), van de organisatie bevraagd. De resultaten (zie Figuur 5) tonen aan dat ook hier het deelnemersveld divers is, van organisaties met minder dan 5 VTE tot meer dan 1500 VTE.

Figuur 5. Overzicht van de organisatie-grootte van de GDDZ deelnemers, gecategoriseerd aan de hand van het aantal voltijdse equivalenten (VTE). De categorie ‘nog niet aangevuld’ (paars) zijn de organisaties die de bevraging (november 2024) niet hebben ingevuld en waarvan het aantal VTE dus (nog) niet gekend is.

Stand van zaken in 2024

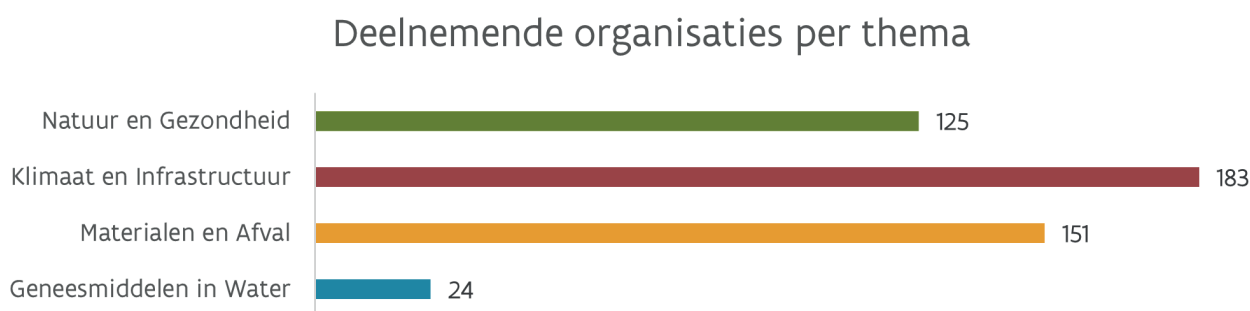
Specifiek in 2024 steeg het aantal deelnemers van 202 naar 226 deelnemers. De organisaties die in 2024 intekenden zijn:

- AZ West
- TwinPharma
- The Circular Hub
- Oranjehuis
- Natuur & Mens vzw
- Cirkant vzw
- Argillatherm Benelux
- Koningin Elisabeth Instituut
- Recycling Partners Belgium BV
- O.L.V. ziekenhuis Aalst-Asse-Ninove
- Recupel

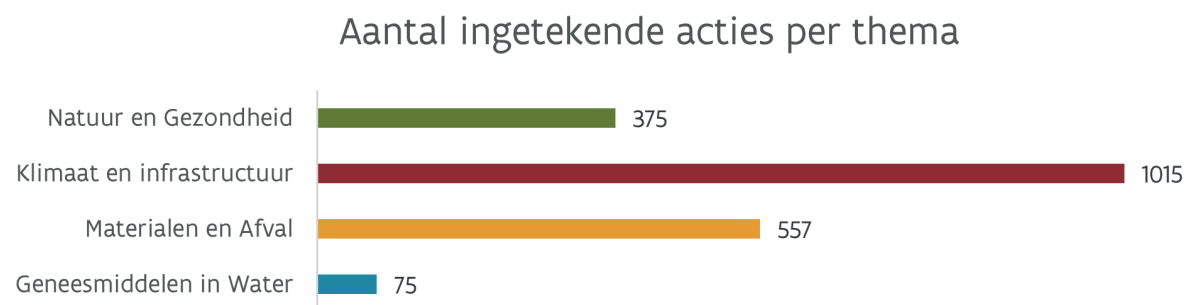
- Wit-Gele Kruis Vlaanderen
- Odisee Hogeschool
- Vulpia
- AZ Jan Portaels
- Roche Diagnostics Belgium NV/SA
- ILVO
- Wonen en Werken voor personen met Autisme
- Fresenius Kabi
- Arteveldehogeschool
- AZ Oudenaarde
- Net Zero Healthcare Impact
- Salubris
- Regionaal Ziekenhuis Heilig Hart Leuven

In het totaal is er momenteel voor 1973 acties geëngageerd. Hiervan varieert het aantal acties per deelnemer van 2 (= de drempelwaarde voor deelname) tot ruim 70 acties.

De grootste thema's in zowel aantal deelnemers (zie Figuur 6) als totaal opgenomen acties (zie Figuur 7) zijn 'Klimaat en infrastructuur' en 'Materialen en afval'.

Figuur 6. Overzicht van aantal deelnemende organisaties per thema. Dit zijn organisaties die minstens 1 actie uit het thema hebben aangeduid.

Figuur 7. Totaal aantal opgenomen acties per thema.

Activiteiten

Hieronder een overzicht van de activiteiten (incl. uitgestuurde nieuwsbrieven), georganiseerd binnen deze Green Deal in 2024. Naast deze interne activiteiten werden ook relevante, extern georganiseerde activiteiten gecommuniceerd naar de deelnemers en opgenomen op de [website kalender](#).

1. Overkoepelend

- 4 nieuwsbrieven en 2 nieuwsflitsen
Deze nieuwsbrief haalt eind 2024 een bereik van ongeveer 650 personen
- 4 stuurgroep bijeenkomsten (19/3/2024, 11/6/2024, 17/9/2024, 10/12/2024)
- 2 keren overkoepelend trekkersoverleg
 - » Live brainstorm in functie van de opmaak van de monitoring (4/3/2024)
 - » Online trekkersoverleg in functie van de vastlegging van de vuurtorens (7/10/2024)
- Event '1 Jaar GDDZ' (8 mei 2024), inclusief verschillende voorbereidende bijeenkomsten (aantal niet bijgehouden)
Dit event stond ook open voor niet GDDZ deelnemers en ging zowel live door (216 ingeschreven) als via een livestream (> 100 ingeschreven)
- Opstart van het Lerend Netwerk Circulair Aankopen - 1ste online bijeenkomst (17/9/2024 - 17 deelnemende organisaties)

2. Natuur en Gezondheid

- 3 thema nieuwsbrieven (194 contacten)
- Trekkersoverleg (aantal niet bijgehouden)
- Aparte werkgroepen rond de vuurtorens (2 opgestart in 2024: werkgroepen ZORGNATUUR-kaart en ZORGNATUUR-plantenkeuzetool)
- 1 keer Thema-team overleg (live op 16/12/2024 – 12 deelnemers)

- Bijeenkomst CoPs
 - » Netwerkmoment CoPs Therapeutische tuinen & tuintherapie en COP Biodiversiteit & gezondheid (13/2/2024)
 - » COP Natuur op voorschrift voor mentaal welzijn (28/9/2024 – 28 ingeschreven)
- Kennisdeeldagen
 - » Natuur op voorschrift in de praktijk (29/3/2024 – 30 ingeschreven)
 - » Biofilie & gezondheid (16/9/2024)
 - » 'Natuur en gezondheid', aangevuld met terreinbezoek aan het Psychiatrisch Ziekenhuis Sint-Alexius (1/10/2024)

3. Klimaat en infrastructuur

- 7 thema nieuwsbrieven (260 contacten)
- Trekkersoverleg (7 online meetings)
- Bijeenkomst van de KI-teams (aantal niet bijgehouden)
- Webinars of bijeenkomsten
 - » Webinar 'Klimaatsubsidies VIPA' (22/4/2024 – 84 ingeschreven)
 - » Workshop 'Lange termijn vastgoedplanning', georganiseerd door het KI team Lange termijn vastgoedplanning (live op 14/5/2024 – 21 ingeschreven)
 - » Webinar 'Waterbesparing in de zorg' (i.s.m. met Geneesmiddelen in Water) (8/10/2024 – 139 ingeschreven)
 - » Ontmoetingsdag voor thema deelnemers (live op 4/11/2024 – 82 ingeschreven)
 - » Bezoek aan Senior Plaza, georganiseerd door het KI team Veranderingsgericht bouwen en multifunctionaliteit (live op 7/11/2024 – 7 ingeschreven)

4. Materialen en afval

- 2 thema nieuwsbrieven (13/03/2024 - 265 contacten, 22/11/2024 - 369 contacten)
- Trekkersoverleg (aantal niet bijgehouden)
- 1 keer Thema-team overleg (live op 21/10/2024 – 24 ingeschreven)
- Webinars of bijeenkomsten
 - » Webinar 'PIO' (18/01/2024 - 102 ingeschreven)
 - » Rondetafel 'Kunststoffen in de Zorg' (01/02/2024 - 28 aanwezigen)
 - » Plaatsbezoek bij AZ Sint-Maarten m.b.t. 'Ruimte voor afval' (23/02/2024 - 24 aanwezigen)

- » Infomoment afvalfiches (15/04/2024 - 12 aanwezigen)
- » Studiedag 'Hergebruik' (18/06/2024 - 79 ingeschreven)
- » Webinar 'Herbruikbaar cateringmateriaal' (12/09/2024 - 101 ingeschreven)
- » Studiedag 'Voedselverlies' (03/10/2024 - 111 ingeschreven)
- » Webinar 'Gebruik niet-steriele handschoenen' (14/11/2024 - 127 ingeschreven)

5. Geneesmiddelen in Water

- 3 keren thema overleg (16/1/2024, 16/5/2024, 27/9/2024)
- Trekkersoverleg (04/03/2024, 07/10/2024)
- Aparte werkgroepen
 - » Vlaamse Prioriteitenlijst Geneesmiddelen (aantal niet bijgehouden)
 - » Prioriteringstool geneesmiddelen water (25/10/2024, 24/12/2024)
 - » Afsprakenkader rond gebruikte methodologie voor de uitvoering van hotspotanalyses binnen ziekenhuizen (22/03/2024, 03/12/2024)
- Webinars:
 - » 'Sustainable health care: aquatic ecological risks of pharmaceutical use in hospitals' (16/05/2024)
 - » 'Waterbesparing in de zorg' (i.s.m. met Klimaat en Infrastructuur) (8/10/2024 – 139 ingeschreven)

6. Activiteiten tijdens opstartperiode

Tijdens de opstartperiode in 2023, na het kick-off event op 15 maart, werden volgende activiteiten reeds georganiseerd:

- 3 overkoepelende nieuwsbrieven
- 3 keren stuurgroep bijeenkomst (25/4/2023, 26/9/2023, 12/12/2023)
- de eerste thematische activiteiten zijn georganiseerd
 - » Materialen en Afval
 - * Thema-Team overleg (27/03/2023, 07/06/2023, 30/11/2023) met uitwerking van een werkplan en mogelijke activiteiten binnen kleinere sub-teams
 - * lancering van de Gerichte Call Circulaire Zorg vanuit Vlaanderen Circulair (met stimulans voor deelname aan GDDZ)
 - * Webinar Circulair Aankopen (10/10/2023 – 92 aanwezigen)
 - * Infosessie over elektronische medische apparaten, in samenwerking met DiCE-project van J&J bij UZ Gent (29 november)

- » Natuur en Gezondheid – kennismaking (9/6/2023) en themadag (28/9/2023)
- » Geneesmiddelen in Water – thema overleg (22/6/2023, 21/9/2023)
- » Klimaat en Infrastructuur – Bevraging (zomer 2023) en ontmoetingsdag (10/11/2023)

Impact

In november 2024 werd de eerste vraag tot monitoring uitgestuurd naar alle GDDZ deelnemers. De focus hierbij ligt hoofdzakelijk op een statusbevraging.

Deze jaarlijkse rapportage beoogt verschillende doelen:

1. Jaarlijkse 'check-in' om de deelnemers rechtstreeks te bereiken en te engageren
2. Voortgang van de acties opvolgen (= statusbevraging)
3. Signalen capteren voor het beleid
4. Gericht een aantal cijfers verzamelen

Resultaten 1ste voortgangsrapportage

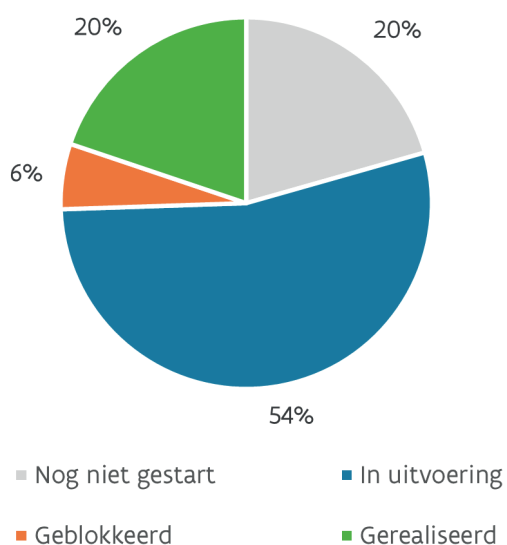
In totaal hebben 168 organisaties de bevraging ingevuld, wat overeenkomt met **75% van de deelnemers**. Zo werd van de 1973 opgenomen individuele acties een status doorgegeven voor 1422 acties.

Voor doorname van de status waren er 5 opties:

- Nog niet gestart
- Gestart, maar nu geblokkeerd
- In uitvoering
- Gerealiseerd – afgerond project
Actie met een duidelijk eindpunt/resultaat/product
- Gerealiseerd – opgenomen in ons organisatiebeleid
Actie zonder duidelijk eindpunt (bv. continu in uitvoering en/of een andere mindset/reflex), maar deze is nu wel geïmplementeerd in het intern regulier beleid.

De resultaten (zie Figuur 8) tonen dat eind 2024 **een vijfde van deze acties al gerealiseerd is**. De grote meerderheid (54%) is in uitvoering. Een vijfde van de acties is op het moment van de bevraging nog niet gestart en 6% is geblokkeerd.

Overzicht status acties

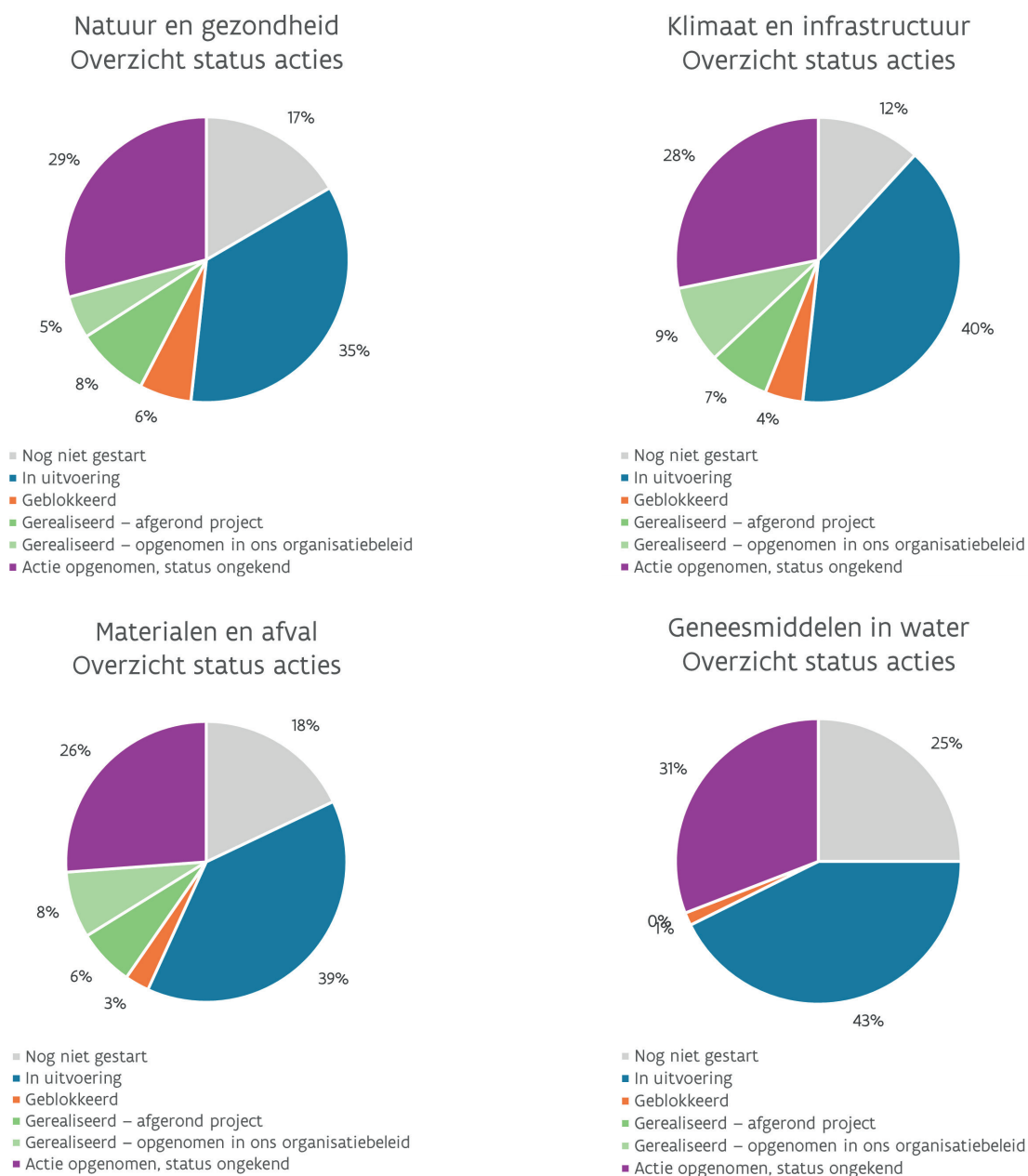

Figuur 8. Overzicht van de status van de doorgegeven acties.

In dit overzicht werden de status 'Gerealiseerd – afgerond project' en status 'Gerealiseerd – opgenomen in ons organisatiebeleid' samengenomen onder 'Gerealiseerd'.

Als we de acties categoriseren aan de hand van de vier thema's (zie Figuur 9) dan zijn er verschillen merkbaar qua doorgegeven voortgang afhankelijk van het thema.

Zo zijn er binnen het thema Geneesmiddelen in water nog geen acties als gerealiseerd aangeduid en is de grootste respons zichtbaar bij het thema Materialen en afval. In deze figuren valt ook op dat er al verschillende acties aangeduid worden als 'opgenomen in ons organisatiebeleid'.

Figuur 9. Per thema een overzicht van de status van acties.

Naast de voortgangstatus hebben we ook getracht enkele kwantitatieve en kwalitatieve data te verzamelen, als indicatie van duurzame resultaten op het terrein. Voor de kwalitatieve data ging dat vlot, bv. doorgave van uitgevoerde energiebesparende maatregelen of hotspotanalyses gedurende de rapporteringsperiode. Deze bevraging zal de volgende twee jaar herhaald worden.

De bevraging naar kwantitatieve data (bv. kg afvalstromen, fietskilometers) is echter tegen heel wat moeilijkheden aangelopen. Dit enerzijds voor de deelnemers om te verzamelen, bv. door de aanwezigheid van verschillende sites of versnipperde databronnen. En anderzijds voor de interpretatie, gezien o.a. de diversiteit van deelnemende organisaties (zowel soort als grootte), de verschillende wijze van doorgave en de betrouwbaarheid van de data. Dit onderdeel van de bevraging en de mogelijke vervolgaanpak hiervan wordt momenteel verder onderzocht.

De volgende twee jaar zal een uitgebreidere impactanalyse worden ingebouwd. Naast het meten van enkele indicatoren wordt hierbij ook ingezet op het capteren van waardecreatieverhalen, om zo de impact van deze Green Deal beter te kunnen inschatten.

Als afsluiter nog volgende tussentijdse reflectie van de GDDZ-voorzitter **Peter Raeymaekers** (Zorgnet Icuro).

“De Green Deal Duurzame Zorg heeft na twee jaar al duidelijk zijn meerwaarde bewezen. Met een beperkte financiële investering werd een breed lerend netwerk gecreëerd die diverse soorten organisaties samenbrengt om te werken aan een transitie naar duurzame zorg. Deze uitwisseling heeft tot doel om hierin een versnelling te creëren, op organisatieniveau en beleidsniveau. De samenwerking binnen de Green Deal brengt de noden, opportuniteiten en knelpunten naar boven, wat de overheid in staat stelt om gericht en meer onderbouwd te sturen. Bovendien draagt het initiatief bij aan de zichtbaarheid van duurzaamheid als maatschappelijk relevant thema binnen de zorg.

Voor de zorgsector zelf heeft de Green Deal al geleid tot een grotere uitwisseling van inzichten en ervaringen, waardoor collectieve leerprocessen zijn versneld. Door deze wisselwerking zijn zorgvoorzieningen beter in staat om op het juiste moment de juiste beslissingen te nemen richting een meer duurzame zorg. De samenwerking creëert bovendien gunstige voorwaarden om duurzame acties structureel te verankeren in de werking van zorgvoorzieningen.”

